

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	1
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Hillesøy Christina		Laurén Göran		Styrelse	2017-06-19	10.0

Ägarpolicy

Fastställd av styrelsen för Länsförsäkringar AB
2017-06-19

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	2
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

Innehåll

1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund och syfte	4
1.2	Omfattning och ikraftträdande	5
1.3	Kommunikation och införande	5
2	ÄGARSTYRNING	5
3	ÖVERGRIPANDE PRINCIPER FÖR ÄGARSTYRNING	5
3.1	Rösträtt och förslagsrätt på bolagstämmor.....	6
3.1.1	Aktielån	6
3.1.2	Bolagsstämma m m	6
3.2	Likabehandling av aktieägare	7
3.3	Bolagets styrelse.....	7
3.4	Revisorer	8
3.5	Ersättningsstruktur och incitamentsprogram till ledande befattningshavare	8
3.6	Kapitalstrukturfrågor	9
3.7	Hänsyn till affärsetik, miljö och sociala frågor	11
4	MEDEL FÖR ÄGARUTÖVANDE	11
5	ÅTERRAPPORTERING OCH UTVÄRDERING	11
6	INTRESSEKONFLIKTER.....	12
7	EFTERLEVNAD.....	12
8	ÄNDRINGAR	12
BILAGA 1 TILL ÄGARPOLICY - PRINCIPER FÖR ANSVARSFULLA INVESTERINGAR		12

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	3
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse	2017-06-19	10.0

BAKGRUND OCH SYFTE..... 12

Ansvarsfulla investeringar..... 13

FN Global Compact och internationella konventioner 13

BESLUTSPROCESS 17

Transparens 18

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	4
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Länsförsäkringar utgörs av 23 självständiga, kundägda länsförsäkringsbolag som gemensamt äger Länsförsäkringar AB ("LFAB") med dotterbolag. Länsförsäkringar bedriver verksamhet inom bank-, värdepappers-, fond-, försäkring- och fastighetsförmedlingsområdet. Ett led i den bedrivna verksamheten är att förvalta de sparmedel som kunderna anförtror Länsförsäkringar.

Denna ägarpolicy beskriver hur LFAB med dotterbolag – exklusive Länsförsäkringar Bank, Wasa Kredit AB och Länsförsäkringar Hypotek AB – samt fonder som förvaltas av Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (i denna policy gemensamt benämnda "LFAB-koncernen") avser att utöva ägarstyrning i de bolag där LFAB-koncernen har ett ägarinflytande. Där så särskilt anges i denna policy, äger sådan del tillämpning på endast nämnt bolag inom LFAB-koncernen.

Fondbolag ska, i enlighet med lagen (2004:46) om värdepappersfonder, Finansinspektionens fondföreskrifter (FFFS 2013:9), Riktlinjer för fondbolags ägarutövande framtagna av Fondbolagens förening, tillämpliga regler för förvaltare av alternativa investeringsfonder och gällande praxis, handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse respektive, avseende alternativa investeringsfonder, i deras investerares¹ intresse. Denna skyldighet för Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (nedan "Fondbolaget") äger alltid företräde framför vad som stadgas i denna policy vid en potentiell intressekonflikt.

Policyn äger tillämpningsföreträde framför uppdragsbeskrivningar och liknande till Kapitalförvaltningsenheten ("Kapitalförvaltningen") vid intressekonflikter.

LFAB-koncernens överordnade mål med fond- och kapitalförvaltning är att säkerställa de åtaganden som respektive bolag inom LFAB-koncernen har gjort gentemot sina kunder. Med begreppet "kunder" avses även fondandelsägare, såvida inget annat uttryckligen anges.

Vidare är LFAB-koncernens mål att skapa största möjliga värde i förvaltningen av det kapital som utgör kundernas sparmedel respektive, för Fondbolagets räkning, fondandelsägarnas fondandelar. Fondbolaget ska alltid agera med syfte att uppnå bästa möjliga avkastning till fondernas andelsägare med hänsyn tagen till fondernas placeringsinriktning och målsättning. Det ägarinflytande som kommer med LFAB-koncernens aktieinnehav ska primärt främja dessa mål. Ägarpolicyn ligger till grund för arbetet med ägarfrågor och består av sju övergripande principer för bolagsstyrning som beskrivs i avsnitt 3 i denna policy.

¹ I det följande används endast "fondandelsägare" som gemensamt begrepp för fondandelsägare och investerare, såvida inte annat följer särskilt av texten.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	5
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

1.2 Omfattning och ikraftträdande

Denna policy omfattar LFAB med dotterbolag – exklusive Länsförsäkringar Bank, Wasa Kredit AB och Länsförsäkringar Hypotek AB – samt fonder som förvaltas av Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. Varje berörd styrelse ska därför ta del av och godkänna policyn som gällande för sitt bolag.

Denna ägarpolicy omfattar direktägda aktie- och företagsobligationsinnehav i noterade och onoterade bolag. Vid indirekta innehav, genom till exempel fonder och derivat, gäller att ägarpolicyn tillämpas i den utsträckning det är möjligt.

1.3 Kommunikation och införande

Vd i respektive berört bolag ska informera varje anställd i chefsbefattning om bestämmelserna i denna policy och ansvarar för att policyn införlivas i verksamheten.

Policyn gäller från och med dagen då den fastställs av styrelsen. Policyn finns publikt tillgänglig på Länsförsäkringars hemsida.

2 Ägarstyrning

Röstning och deltagande i valberedningar styrs främst av ägarandel i kombination med investeringens storlek och betydelse i portföljen. LFAB-koncernen röstar främst i svenska bolag. LFAB-koncernen ser de principer som kommer till uttryck i denna ägarpolicy som generella och en bedömning av inställningen i olika ägarstyrningsfrågor måste göras ur varje enskilt bolags perspektiv utifrån dess situation, branschförutsättningar etc.

Det övergripande målet för LFAB-koncernens ägarutövning är att tillvarata kundernas gemensamma intresse i ägarfrågor för att investeringen ska kunna ge god avkastning och bidra till en långsiktigt god utveckling av bolag där LFAB-koncernen har ett direkt ägande.

LFAB-koncernen anser att öppenhet och god informationsgivning är grunden till en väl fungerande finansmarknad. Genom dialog mellan bolag och dess aktieägare ges förutsättningar för bolags möjligheter till kapitalanskaffning och långsiktigt värdeskapande. Transparens mellan bolag och ägare är därför grundförutsättningar för LFAB-koncernens möjligheter till värdeskapande i kapitalförvaltnings- och fondverksamheten.

3 Övergripande principer för ägarstyrning

Bolagen har lagar, avtal och branschpraxis att följa. Svenska noterade bolag rekommenderas därtill följa svensk kod för bolagsstyrning ("Koden"). Aktiebolagslagen innehåller grundläggande regler om bolagets organisation. I aktiebolagslagen anges vilka organ som ska finnas i bolaget, vilka uppgifter respektive organ har och vilket ansvar de personer har som ingår i bolagsorganen. Koden kompletterar aktiebolagslagen genom att på några områden

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	6
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

ställa högre krav men möjliggör samtidigt för bolagen att avvika från dessa om detta i det enskilda fallet skulle anses leda till bättre bolagsstyrning enligt principen ”följ eller förklara”. Utländska bolag rekommenderas följa de bolagskoder som gäller på de marknader de är noterade på.

LFAB har undertecknat FNs principer för ansvarsfulla investeringar, PRI,² och arbetar aktivt med att implementera PRIs sex principer i ägarstyrningsrollen.

3.1 Rösträtt och förslagsrätt på bolagsstämmor

3.1.1 Aktielån

Enligt fondbestämmelser har Fondbolaget möjlighet att i viss mån använda aktielån i förvaltningen. Om Fondbolaget överväger att använda aktielån i en fond görs en bedömning i varje enskilt fall om det är lämpligt eller inte ur ett ägarperspektiv.

3.1.2 Bolagsstämma mm

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och ett viktigt forum för aktieägare att utöva ägarinflytande på.

LFAB-koncernen strävar efter att delta på bolagsstämmor och utnyttja sin rösträtt i bolag där LFAB-koncernen har en betydande ägarandel, har deltagit i valberedning i eller där det av andra skäl bedöms väsentligt att delta.

LFAB-koncernen bevakar löpande relevanta företagshändelser i de bolag som LFAB-koncernen eller fonderna är ägare i. Ur ägarsynpunkt är bolagsstämmor centrala händelser, för vilka LFAB-koncernen säkerställer att relevant information finns tillgänglig som underlag till analys och röstningsbeslut. Fondbolaget bevakar dessa frågor för fondernas räkning främst med stöd av abonnemang på en extern ägartjänst. När det gäller eventuella extra bolagsstämmor genomförs en bevakning löpande.

Beträffande förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF) ska de utforma lämpliga och effektiva strategier för att fastställa när och hur rösträtter i de förvaltade alternativa investeringsfonder ska utövas etc³. Eftersom Fondbolaget har alternativa investeringsfonder med innehav endast i andra fonder, så är detta inte tillämpligt i dagsläget. Om Fondbolagets alternativa investeringsfonder skulle innehålla rösträtter framöver, kommer Fondbolaget att utforma rutiner för iakttagande av tillämpliga regler för utövande av dessa rösträtter.

² Principles for Responsible Investment, www.unpri.org

³ Enligt Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn, artikel 37.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	7
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

3.2 Likabehandling av aktieägare

Likabehandlingsprincipen är en grundpelare inom aktiebolagsrätten. LFAB-koncernen anser att alla ägares lika rättigheter är grunden till en sund kapitalmarknad och att aktieägares möjlighet att rösta på bolagsstämma ska underlättas. Det innebär vidare att företagsspecifika regler eller åtgärder, vilka skulle kunna begränsa aktieägares inflytande, ska undvikas.

LFAB-koncernen verkar för att aktier med samma ekonomiska rätt i bolaget ska behandlas lika i ekonomiskt hänseende. I det svenska systemet finns aktier med olika röstvärde, vanligtvis A- och B-aktier. LFAB-koncernen ställer sig positiva till att minska skillnaderna i rösträtt. Bolag som har aktier med olika röstvärde bör inte genomföra ytterligare åtgärder som stärker de röststarka ägarnas rätt, exempelvis genom riktade nyemissioner av röststarka aktier. LFAB-koncernen verkar för att röstsvagare aktieägares rättigheter ska beaktas och inte förfördelas ekonomiskt i samband med uppköpserbudanden, likvidation av bolag och vid utdelning.

3.3 Bolagets styrelse

Styrelsens uppgift är att företräda alla aktieägare i styrningen av bolaget. Rätten att föreslå och rösta på styrelseledamöter är grundläggande för aktieägarna. Aktieägare röstar på bolagsstämman om styrelse och ledning ska beviljas ansvarsfrihet.

I svenska bolag tillsätts i regel en valberedning vars uppgift på uppdrag av aktieägarna är att nominera ordförande och ledamöter till styrelsen inför beslut på årsstämman. Valberedningen är även ett beredande organ för beslut i arvodesfrågor till styrelse och revisorer. Valberedningen ska tillvarata alla aktieägares intressen. Valberedningen ska bestå av de största aktieägarna. Som huvudregel ska endast en styrelseledamot, normalt styrelsens ordförande, ingå i valberedningen.

LFAB-koncernens syn är att svenska noterade bolag ska ha en valberedning. LFAB-koncernen deltar normalt sett i valberedningar i de bolag som LFAB-koncernen eller fonderna äger en betydande andel aktier i. Om innehavet i ett bolag där representant för LFAB-koncernen är ledamot i valberedningen minskar så att LFAB-koncernen eller fonderna inte längre tillhör de större ägarna, ställs platsen i valberedningen till förfogande. Fortsatt deltagande kan dock bli aktuellt på specifik förfrågan.

Processen för valberedningens arbete ska vara transparent. Valberedningsarbete och nominering av ledamöter ska baseras på en strukturerad utvärdering av sittande styrelses arbete och funktion samt bolagets framtida behov. Vid framtagande av förslag till styrelse ska kompetens, erfarenhet, mångfald och tillgänglig tid hos potentiella styrelseledamöter särskilt beaktas. LFAB-koncernen ska arbeta aktivt för att styrelser ska ha en jämn fördelning mellan män och kvinnor. Det bör finnas en god balans mellan beroende och oberoende ledamöter för att säkerställa att minoritetägars intressen tillvaratas. Även styrelsens storlek ska tas i

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	8
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Hillesøy Christina		Laurén Göran		Styrelse	2017-06-19	10.0

beaktande i syfte att hålla nere antalet ledamöter i de fall bolagets komplexitet inte kräver annat. I arbetet ska även ett särskilt fokus läggas på styrelsens ordförande och den roll denne spelar för styrelsens arbete. Styrelseledamöter ska tillvarata samtliga aktieägars intressen.

Arvode till styrelsen ska vara marknadsmässigt och avspegla styrelsens ansvar och arbetsinsats. Relationen mellan arvode till styrelsens ordförande och övriga ledamöter ska vara rimlig, men samtidigt spegla det extra arbete en ordföranderoll innebär. Särskilt arvode för utskottsarbete kan utgå utifrån bedömd arbetsinsats och ansvar.

Ansvarsfrihet för styrelse och ledning bedöms från fall till fall och anpassas i normalfallet till externrevisorns rekommendation. Ansvarsfrihet kan komma att nekas i särskilda situationer och ska då föregås av noggrann analys av bakomliggande bevekelsegrunder.

LFAB-koncernen anser att som huvudregel ska insiderinformation inte delges ledamöterna av valberedningen.. Om en ledamot av valberedningen skulle erhålla insiderinformation är det dennes ansvar att iaktta gällande regler om insiderinformation. Anställda i LFAB-koncernen kan inneha styrelseuppdrag i intressebolag och andra innehav av strategisk karaktär där de är utsedda att representera LFAB-koncernens intressen. Anställda i LFAB-koncernen ska i normalfallet inte föreslås till eller inneha styrelseuppdrag i noterade aktiebolag, vars aktier ingår eller kan komma att ingå i någon fond eller placeringsportfölj.

LFAB-koncernens dotterbolag beslutar självständigt i frågor som rör röstning i börsbolag, valberedningar och annat ägararbete i placeringsportföljer eller fonder.

3.4 Revisorer

Revisorer utses av bolagets aktieägare och är aktieägarnas kontrollorgan. Valberedningen ska lämna förslag på val av och arvode till revisorer.

LFAB-koncernen anser att transparens kring processen för revisorsval, mandattider och fokus på revisorernas oberoende gentemot bolaget, dess ledning och styrelse är centrala frågor för en tillfredsställande kontrollmiljö. Bolaget bör med vissa tidsintervall byta både revisor och revisionsbolag för att ytterligare säkerställa oberoendet. Revisionsbolagets uppdrag bör i huvudsak bestå av revision. Andra konsulttjänster ska vara begränsade och en redogörelse för dessa sidouppdrag ska lämnas till aktieägarna på bolagsstämman och i årsredovisningen.

3.5 Ersättningsstruktur och incitamentsprogram till ledande befattningshavare

Det är styrelsens ansvar att bolaget har en genomtänkt och ändamålsenlig ersättningsstruktur. Styrelsen ansvarar för att utforma, förklara och utvärdera ledningens ersättningssystem. Vid bolagsstämman fattar aktieägarna beslut om bolagets ersättningspolicy efter förslag från bolagets styrelse.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	9
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

Det ska finnas en ersättningspolicy med övergripande riktlinjer för kompensation till ledande befattningshavare⁴. Ersättning till anställda bör ses som en helhet. Ersättningspolicyn ska innehålla villkor för fast lön, rörlig ersättning, andra förmåner, aktierelaterade incitamentsprogram, principer för avgångsvederlag och villkor för pension. Ersättning ska vara skälig, marknadsmässig och väl balanserad i sina olika delar. Rörlig ersättning ska vara prestationskopplad. Rörlig ersättning ska ha fastställda tak relaterade till den fasta lönen. Pensioner ska baseras på den fasta lönen. Rörlig ersättning eller långsiktiga aktierelaterade program ska inte vara pensionsgrundande.

Avgångsvederlag ska begränsas till ett visst belopp eller tidsperiod, som i allmänhet inte ska överstiga ett belopp motsvarande den fasta ersättningen för två år.

Aktierelaterade incitamentsprogram kan i vissa fall vara ett komplement till övriga ersättningsformer. Styrelsen ansvarar för utformning av incitamentsprogram. LFAB stödjer normalt program som är rimliga, mätbara, långsiktiga, har ett tak och vars utfall baseras på uppnådda prestationer. Prestationen bör inte baseras på allmän börsuppgång utan vara specificerad för att stimulera extraordinära prestationer. Om syntetiska konstruktioner väljs måste dess konsekvenser vid alla tänkbara utfall kunna förutses. Incitamentsprogram som inte går att värdera bör heller inte införas. Programmen ska dessutom vara konstruerade så att de innehåller ett monetärt risktagande från mottagaren av instrumenten. Sammanlagd utspädning till följd av aktierelaterade incitamentsprogram bör vid var tid inte överstiga totalt 5 procent (eller ca 1 procent per år). Kostnader för möjliga utfall av programmen ska redovisas i förväg. Incitamentsprogram bör vara anpassat efter bolagets situation, storlek, mognadsfas och finansiella ställning samt ta hänsyn till övriga ersättningar. Vid bolagsstämman fattar aktieägarna beslut om aktierelaterade incitamentsprogram till bolagsledningen.

Bolagets styrelse ansvarar för regelbunden utvärdering av befintlig ersättningsstruktur och aktierelaterade incitamentsprogram. Resultat av genomförd utvärdering ska offentliggöras på bolagets hemsida.

3.6 Kapitalstrukturfrågor

Styrelse och ledning har det huvudsakliga ansvaret för att bolaget har en effektiv och ändamålsenlig kapitalstruktur, som främjar företagets utveckling både på kort och på lång sikt. Bolag har från tid till annan behov av att optimera det egna kapitalet. Detta sker vanligtvis i form av utdelning, emittering av nya aktier eller genom att köpa tillbaka aktier från marknaden. Beslut om utdelning, nyemission och återköp av aktier ska fattas av aktieägarna. Styrelsen ska lämna en tydlig motivering till förslag om förändringar i bolagets

⁴ Med ledande befattningshavare avses den personkrets för vilka bolaget ska särredovisa löner och andra ersättningar enligt årsredovisningslagen (1995:1554), dvs styrelseledamöter, verkställande direktör och samtliga personer i bolagets ledning. Med bolagsledningen avses samma personkrets exklusive styrelseledamöter.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	10
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

kapitalstruktur. LFAB stödjer normalt förslag från styrelsen i dessa frågor om de är väl motiverade, rimliga i storlek och tidsbegränsade. Öppna mandat längre än ett år bör inte förekomma.

Bolag bör ha en kommunicerad utdelningspolicy. Bolag vars styrelse inte beslutat om en policy för utdelning bör göra detta i syfte att stötta en god kommunikation med sina ägare. Styrelsens förslag till utdelning kan med fördel motiveras mot bakgrund av beslutad utdelningspolicy. Bolag som inte bedömer sig ha möjlighet att investera överskottskapital i verksamheten med tillräcklig avkastning, ska överväga att dela ut detta i form av höjd utdelning eller engångsutdelning. Samtidigt ska bolagets styrelse och ledning alltid säkerställa en fortsatt stark balansräkning för den framtida utvecklingen i bolaget.

Nyemissioner kan ske i form av kontantemission, apportemission eller kvittningsemission. Vid apportemission och kvittningsemission saknar aktieägarna företrädesrätt. Kontantemission kan genomföras såväl med som utan avvikelse från företrädesrätten. LFAB-koncernen anser att nyemissioner som huvudregel bör ske som kontantemissioner med med företrädesrätt för befintliga aktieägare men avvikelse kan ske om det är motiverat. Vid beslut om nyemissioner ska utspädningseffekten tas i beaktande. Styrelsen ska särskilt motivera och ta hänsyn till den totala utspädningen som kan bli en följd av en kombination av bemyndiganden om t.ex. nyemission, återköp och överlåtelse av egna aktier och incitamentsprogram. Nyemissioner är förknippade med kostnader och styrelsen ska alltid vid en nyemission noga utvärdera andra finansieringsalternativ.

Riktade nyemissioner kan innebära att de som erbjuds att delta i emissionen gynnas på bekostnad av de aktieägare som inte har möjlighet att delta. Det bör därför ställas mycket höga krav på proceduren och transparensen kring motiven och prissättningen i de undantagsfall då riktade nyemissioner föreslås. Riktade nyemissioner bör inte enbart avse röststarka aktier. Bemyndiganden att besluta om riktade emissioner bör inte överstiga tio procent av kapitalet. LFAB-koncernen ska vara återhållsamma med att bifalla generella bemyndiganden om riktade emissioner. LFAB-koncernen accepterar normalt sett allmänna bemyndiganden vid apportemissioner utan företrädesrätt för förvärv av mindre bolag eller fastigheter. Vid apportemissioner ska en grundlig och tydlig värdering publiceras för att aktieägarna ska kunna bedöma emissionsvillkoren i förhållande till de förvärvade tillgångarna.

Inlösen av återköpta egna aktier är ett av flera tillgängliga medel för ett bolag att återföra kapital till aktieägarna. LFAB-koncernen anser att förslag beträffande återköp av egna aktier ska vara väl motiverade och att förutsättningarna för när styrelsen kan utnyttja ett eventuellt bemyndigande ska tydliggöras för aktieägarna. Återköpsmandat får normalt högst uppgå till 10 procent av utestående aktier. Vid beslut om återköp bör likviditeten i bolagets aktie på marknaden beaktas.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	11
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

3.7 Hänsyn till affärsetik, miljö och sociala frågor

LFAB-koncernen investerar i ett stort antal bolag direkt eller via externa fonder över hela världen. För att vara långsiktigt hållbara och konkurrenskraftiga bör bolag hantera risker och möjligheter rörande affärsetik, miljö och sociala frågor på ett ansvarsfullt sätt. LFAB-koncernens grundläggande syn är att välskötta bolag är en långsiktig bättre investering. Det är bolagets styrelse som har huvudansvaret för att säkerställa att bolaget identifierar och hanterar affärsetiska, miljömässiga och sociala frågor i sin verksamhet gentemot anställda, leverantörer och andra affärspartner på ett ansvarsfullt sätt.

LFAB-koncernen verkar för att de bolag som LFAB-koncernen eller dess fonder investerar i ska följa de internationella konventioner och överenskommelser som Sverige har skrivit under, däribland konventioner om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen.

LFAB-koncernen strävar efter att minska klimatavtrycket i investeringarna.

Principer för ansvarsfulla investeringar beskrivs i bilaga 1 till denna Ägarpolicy.

4 Medel för ägarutövande

LFAB-koncernen använder, förutom att rösta och delta i valberedningar, även dialog med bolag och samarbete med andra investerare som medel för ägarutövandet.

Länsförsäkringars hemsida används som en kommunikationskanal mot olika intressentgrupper såsom kunder, samhälle och media.

5 Återrapportering och utvärdering

Den person som företräder LFAB-koncernen på en bolagsstämma och utövar rösträtt ska återrapportera hur röstning skett till ansvarig för Ansvarsfulla Investeringar alternativt Chefen för Förvaltning i de fall det gäller Fondbolaget. I de fall LFAB-koncernen röstat emot styrelsens eller valberedningens förslag ska särskild motivering dokumenteras. Efter bolagsstämmoperioden genomför ansvarig för Ansvarsfulla investeringar en utvärdering av ägarstyrningen och hur rösträtter utövats. Fondbolaget utför självständigt en separat utvärdering. Utvärderingarna syftar bland annat till att utvärdera om arbetet skett i linje med gällande policy. Den som ansvarar för respektive utvärderingen ska rapportera den till Compliance, där materiella avvikelser från denna policy särskilt ska uppmärksammas.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	12
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse	2017-06-19	10.0

6 Intressekonflikter

LFAB-koncernen ska söka förhindra att intressekonflikter uppstår i samband med att rösträtten används. LFABs och Fondbolagets styrelse har beslutat om Instruktion för identifiering och hantering av intressekonflikter, vilken inkluderar intressekonflikter avseende användandet av rösträtter. Om en intressekonflikt ändå uppstår ska denna hanteras med öppenhet och professionalism och i enlighet med Instruktion för identifiering och hantering av intressekonflikter.

7 Efterlevnad

Vd och varje anställd i chefsbefattning ansvarar för att detta styrdokument följs och att det finns egenkontroller och rutiner i verksamheten som säkerställer en god intern kontroll

8 Ändringar

Denna policy ska behandlas och fastställas av styrelsen minst en gång per år även om inga ändringar ska beslutas. Gemensamt ansvar för uppdatering av denna instruktion har ansvarig för Ansvarsfulla investeringar inom Länsförsäkringar AB och ansvarig för ägarfrågor inom Fondbolaget.

Bilaga 1 till Ägarpolicy - Principer för ansvarsfulla investeringar

Bakgrund och syfte

LFAB-koncernen har undertecknat FNs principer för ansvarsfulla investeringar, PRI⁵, och arbetar aktivt med att implementera PRIs sex principer i ägarstyrningsrollen.

De sex principerna

1. Integrera hållbarhetsfaktorer i investeringsanalyser och beslutsprocesser
2. Vara en aktiv ägare
3. Uppmuntra bolag att vara transparenta och rapportera om hur de arbetar med hållbarhet
4. Verka för att principerna accepteras och implementeras i finansbranschen
5. Samarbeta med investerare och andra intressenter för att implementera principerna
6. Rapportera hur PRIs principerna tillämpas och hur arbetet utvecklas

LFAB-koncernens arbete med ansvarsfulla investeringar utgår från Ägarpolicy och PRIs sex principer.

⁵ PRI - Principles for responsible investments www.unpri.org

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	13
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse	2017-06-19	10.0

Ansvarsfulla investeringar

LFAB-koncernens fokusområden för ägararbetet ligger på dels val och påverkan av externa förvaltare, dels på bolagspåverkan i gjorda investeringar.

LFAB-koncernen investeringsfilosofi bygger på att använda ledande förvaltare i Sverige och utomlands med olika placeringsområden och förvaltningsstilar av såväl noterade som onoterade tillgångslag. Förvaltarens processer och policyer kring hållbarhetsfrågor i investeringar analyseras vid upphandling av nya förvaltare och arbetet följs upp årligen.

LFAB-koncernens grundläggande syn är att välskötta bolag är en långsiktig bättre investering. Det är bolagets styrelse som har huvudansvaret för att säkerställa att bolaget identifierar och hanterar affärsetiska, miljömässiga och sociala frågor, i sin verksamhet gentemot anställda, leverantörer och andra affärspartner på ett ansvarsfullt sätt.

LFAB-koncernen använder dialog som främsta verktyg för att påverka bolag att agera ansvarsfullt.

Transparens är en viktig del av arbetet inom ansvarsfulla investeringar. LFAB-koncernen uppmuntrar bolag att redovisa sitt arbete med affärsetik, miljö och sociala frågor.

LFAB-koncernen verkar för att de bolag som LFAB-koncernen eller dess fonder investerar i ska följa de internationella konventioner och överenskommelser som Sverige har skrivit under, däribland konventioner om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen.

Om det kommer till LFAB-koncernens kännedom att ett bolag bryter mot internationella konventioner inleds i regel en utredning för att verifiera fakta och en dialog inleds med bolaget på egen hand eller via extern konsult. Dialogen syftar till att bolaget ska upphöra med kränkning samt vidta förebyggande åtgärder för att förhindra att kränkning sker igen. Om dialogen inte når avsett resultat kan LFAB som en sista utväg välja att avyttra sitt innehav i bolaget.

LFAB-koncernen gör inga direktinvesteringar i aktier och företagsobligationer i bolag som kan kopplas till kontroversiella vapen (biologiska och kemiska vapen, klusterbomber, personminor samt kärnvapen)

LFAB-koncernen strävar efter att minska klimatavtrycket i investeringarna.

FN Global Compact och internationella konventioner

För att identifiera eventuella bolag, där LFAB-koncernen är investerade i, som avviker från internationella konventioner och normer används en extern analysfirma för bevakning och genomlysning. Den normbaserade genomlysningen utgår från FNs Global Compacts 10 principer avseende mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och korruption, samt de

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	14
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

konventioner och de delar av OECD:s riktlinjer för multinationella företag som är relevanta i förhållande till dessa principer. Vidare görs en genomlysning för att identifiera företag som avviker från konventioner och internationella normer avseende kontroversiella vapen.

Mänskliga rättigheter

Princip 1: Företagen ombeds att stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som de kan påverka; och

Princip 2: försäkra sig om att deras eget företag inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter.

OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel IV i synnerhet.

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för företagsanalysen:

- ILO: Konventionen om ursprungsfolk och stamfolk, 1989
- Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials [ung. Grundläggande principer för användning av våld och tjänstevapen av för polistjänstemän], 1990
- Code of Conduct for Law Enforcement Officials, [ung. Uppförandekod för polistjänstemän], 1979
- Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, 1984
- Konventionen om barnets rättigheter, 1989
- Det fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi, 2000
- Generalförsamlingens resolution 1803 (XVII) av den 14 december 1962, "Permanent Sovereignty over Natural Resources" [ung. Permanent suveränitet över naturtillgångar]
- Genèvekonventionen angående krigsfångars behandling, 1949
- Genèvekonventionen angående skydd för civilpersoner under krigstid, 1949
- Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, 1966
- Internationell konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, 1966.
- Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, 1965
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering mot kvinnor, 1979
- Den internationella konventionen om migrantarbetare och deras familjemedlemmars rättigheter, 1990
- FN:s flyktingkonvention, 1951
- Första tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter, 1977 (både för mänskliga rättigheter och särskilt inhumana vapen)
- Haagkonventionen, 1907
- FN:s deklaration om ursprungsfolkens rättigheter, 2007
- FN:s konferens om människans miljö

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	15
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare	Beslutad	Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse	2017-06-19	10.0

- Vapenhandelsfördraget (eng. Arms Trade Treaty)

Arbetsvillkor

Princip 3: Företagen ombeds att upprätthålla föreningsfrihet och ett erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar;

Princip 4: avskaffande av alla former av tvångsarbete;

Princip 5: avskaffande av barnarbete; och

Princip 6: avskaffandet av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel V i synnerhet.

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för företagsanalysen:

- ILO: Deklarationen om fundamentala principer och rättigheter på arbetet
- ILO: Konventionen angående avskaffande av tvångsarbete, 1957
- ILO - Konventionen angående diskriminering (anställning och yrkesutövning), 1958
- ILO - Konventionen angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951
- ILO: Konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930
- ILO: Konventionen angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948
- ILO: Konventionen avseende arbetstid, 1930
- ILO: Konventionen om fastställande av minimilöner, 1970
- ILO: Konventionen om minimiålder för tillträde till arbete, 1973
- ILO: Konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö, 1981
- ILO: Konvention om förebyggande av allvarliga olyckshändelser inom industrin, 1993
- ILO: Konventionen angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951
- ILO: Konventionen angående tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949
- ILO: Konventionen om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete, 1999
- ILO: Konventionen avseende arbetstid (i industrin), 1919
- ILO: Konvention avseende uppsägning av anställningsavtal, 1982
- ILO: Konventionen angående skydd för arbetstagare mot yrkesrisker i arbetsmiljön (som orsakas av luftföroreningar, buller och vibrationer), 1977
- ILO: Konventionen om 40-timmars arbetsvecka, 1935
- ILO: Konventionen angående tillämpning av principerna för den kollektiva förhandlingsrätten, 1981
- ILO: Konventionen om säkerhet och hälsa vid byggnads- och anläggningsarbete, 1988
- ILO: Konventionen om offentlig arbetsförmedling, 1948
- ILO: Konvention angående löneskydd, 1949
- ILO: Konventionen om migrerande arbetare (reviderad), 1949

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	16
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

- Den internationella konventionen om migrantarbeters och deras familjemedlemmars rättigheter, 1990

Miljö

Princip 7: Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker;

Princip 8: ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande; och

Princip 9: uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel VI i synnerhet.

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för företagsanalysen:

- Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall, 1989
- Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, 1998
- Konvention om biologisk mångfald, 1992
- Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar, 2001
- Cartagena-protokollet om biosäkerhet, 2000
- Kyotoprotokollet till FN:s ramkonvention om klimatförändringar, 1997
- Montrealprotokollet till skydd för ozonskiktet, 1987
- Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar, 1992
- Wienkonventionen för skydd av ozonlagret, 1985
- Världshälsoorganisationens (WHO) ramkonvention om tobakskontroll och tobaksindustrin, 2003
- European Convention on the Protection of animals Kept for Farming Purposes [ung. Europakonventionen gällande skydd av djur som hålls för uppfödning], 1976
- Internationell konvention till förhindrande av förorening från fartyg, 1973/1978
- Internationella konventionen om beredskap vid oljeutsläpp, reaktion och samarbete, 1990
- FN: Rotterdamkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel, 2004
- FN: Stockholmsdeklarationen om människans miljö, 1972
- FN:s havsrättskonvention, 1982
- Konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar, 1979
- Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management, [ung. Den gemensamma konventionen om hantering av förbrukat bränsle och säkerhet gällande radioaktivt avfall], 1997
- FN:s konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar, 1992
- Kärnsäkerhetskonventionen, 1994
- Riokonferensen om miljö och utveckling
- Internationell konvention om reglering av valfångst
- FN:s skogsprinciper

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	17
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesöy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

- FN:s konvention om internationell handel med hotade arter av vilda djur och växter
- FN, Minamatakonventionen om kvicksilver
- UNECE, Konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen)
- UNECE, Konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen)
- Unescos konvention om skydd för världens kultur- och naturarv
- FN:s ökenkonvention (UNCCD)

Korruption

Princip 10: Företag bör motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning OECD:s riktlinjer för multinationella företag i allmänhet och kapitel VII i synnerhet.

Exempel på normer och konventioner som är relevanta för företagsanalysen:

- FN:s konvention mot korruption, 2003
- OECD-konventionen om bekämpande av bestickning, 1997

Kontroversiella vapen

- Konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) från 1997
- Fördraget om ickespridning av kärnvapen, 1968
- Konventionen om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring, 1972
- Konvention om vissa konventionella vapen, 1980
- Konventionen om kemiska vapen, 1993
- Konventionen om klusterammunition, 2008
- Första tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter, 1977 (både för mänskliga rättigheter och särskilt inhumana vapen)

Beslutsprocess

LFABs styrelse beslutar årligen om ägarpolicyn.

Hållbarhetskommitté, bestående av LFABs företagsledningen, träffas minst fyra gånger per år för att diskutera och besluta om strategiska hållbarhetsfrågor där ansvarsfulla investeringar är ett av områdena.

	Bolag	Dokumenttyp	Funktion	Dok nr	Säkerhetsklass	Sidnr
	Länsförsäkringar AB	Policy	Kapitalförvaltning	LF:2011:0:23	Publik	18
Författare		Dokumentansvarig		Beslutsfattare		Vers.
Hillesøy Christina		Laurén Göran		Styrelse		2017-06-19 10.0

Kommitté för ansvarsfulla investeringar består av en representant för Länsförsäkringar Liv, Länsförsäkringar SAK, Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Fondförvaltning och LFABs kapitalförvaltning. Kommittén träffas vid behov och beslutar om enskilda uteslutningar av bolag samt bereder ärenden till Hållbarhetskommittén.

Länsförsäkringar Fondförvaltning och Kapitalförvaltningen ansvarar för att arbetet med ansvarsfulla investeringar integreras i respektive förvaltning. Därtill samarbetar representanter från Länsförsäkringar Fondförvaltning och Kapitalförvaltningen kring bland annat bolagsdialoger.

Transparens

LFAB publicerar årligen en ägarstyrningsrapport.

LFAB rapporterar till PRI kring hur arbetet med att följa PRIs principer har utvecklats. Rapporten finns tillgänglig på PRIs hemsida (www.unpri.org).

På LFABs webbplats finns bland annat information kring bolag som är uteslutna, bolagsdialoger, valberedningar och hur LFAB har röstat på bolagsstämmor, koldioxidavtryck i Länsförsäkringar Fondförvaltnings egna fonder, ägarpolicy, ägarstyrningsrapport och hållbarhetsrapport.